

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébetvár, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönyének

V-ik évfolyam második felére.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 forint. Évnegyed-re 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj, legezélszerűben postai utalványnyal, a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre, küldendő.

M.-Vásárhelytt, 1873. sept. 2.

„Bármiként szabályozza is a társadalom a nő viszonyait, tekintettel kell lennie, a családi összeköttetésből eredő természetszerű viszonyokra; nem szabad tehát ignorálnia, hogy a férj, mint családfő és principalis aquisitor, első sorban van hivatva és jogosítva a családi vagyon felett rendelkezni.“

Ime tisztelt olvasó, ezen fenn idézett tétel szóról-szóra előfordul a tervezett magyar kereskedelmi törvény 7-ik cikkének indoklásában, még is a kérdéses munkának írója, azon következtetlenségbe esik, hogy épen az általa idézett nagyon is igaz tétellel ellenkezőleg, jónak látta a kereskedelmi törvény 5-ik 6. 7. és 8-ik cikkeit munkálatába oly tartalommal fölvenni, milyennel az már lapokban is közöltetett.

Ezen előrebocsátott körülmények kényszerítenek minket határozottan fölemlíteni azt, hogy midőn valaki oly törvény szerkesztését vállalja magára, mely eszközül szolgáljon azon célra, hogy az állam testében, az egészséges, az eleven, de még is nyugodt vérforgást, szóval a lehető legszabadabb kereskedést biztosítsa, alig ha pillanattig felejtetheti azt is, hogy nagyszerű vállalata közben, szüksége van a léleknek azon éberségére, mely tevékenysége között éles pillantással és tájékozott fölismeréssel belátja azon társadalmi viszonyokat és rétegeket, melyek az általa készíltendő szellemi művelet által igen sokszor érintve és olykor szükség fölött megtámadva vannak.

A ki törvényt szerkeszt, annak kötelességében áll minden figyelmét arra fordítani, hogy nemcsak saját munkája önmagában legyen következetes, hanem más törvények következetességét se támadja meg. mert valamint egy emberi testnek külön egyes részei vannak és ezek külön működési körrel bírnak, még is egy összhangzatos egésznek tartanak föl, úgy bármely rendezett államnak külön ágazatu törvényei, együtvéve, az egésznek állandóságát kell, hogy biztosítsák, a mi összhangzás vagy következetesség nélkül pedig meg nem történhetik.

Távol legyen tőlünk azon törpe igazságtalanság, hogy valakinek éjjelét és nappalát igénybevevő munkásságát amugy könnyelműen és minden megfontolás nélkül hirtelen bírálgassuk, sőt igen szívesen hajlandók vagyunk, teljes előismerésünket kifejezni, azon honfias buzgalom, terjedelmes tanulmány és fáradságért, melylyel a magyar kereskedelmi törvénykönyv tervezete megalkotva lett, azonban, midőn arról van szó, hogy valjon a társadalmi és állami élet alapján megingatva legyen vagy nem? — legszentebb polgári kötelességet teljesítünk, ha nyíltan felszólalunk és ekkor a jó szándékot a kérdéses munkának jeles szerkesztője sem fogja tőlünk eltagadni.

Annyi pedig bizonyos, hogy a kereskedelmi törvényben tervezett 5-ik 6. 7. és 8-ik cikkek, a kereskedésnél sokkal szükségesebb családi életnek fennállását alapján megtámadják, és így az is bizonyos, hogy ezáltal egyszersmind az állami élet alapján lenne megingatva, a nélkül, hogy erre valóban szükség volna.

De nézeteink igazolásául idézzük az említett cikkeknek szerintünk veszélyes tartalmát és röviden eléadjuk aggodalmaink indokát.

A tervezett 5-ik cz. szerint „kereskedők, a kereskedelmi viszonyból eredő kötelezettségeikért egész vagyonukkal felelősek,“ — és ezen tétel ellen nincs kifogásunk, mert van benne természetes és törvényes igazság, habár még ezen kikezdést is ohajtánók megrövidíteni, például ily formán:

„Kereskedők felvállalt kötelezettségeikért egész vagyonukkal felelősek,“ mert, ha valakit kereskedőnek nevezünk, mi szükség van arra, hogy megjegyezzük, miszerint ő kereskedelmi viszonyból eredő kötelezettségéit vagyonával felelős, elég ha kimondjuk, hogy ő kereskedő, ezáltal kötelezettségei már is qualificalva vannak, minden bővebb magyarázat félreértést okozhat.

A mi azonban az 5. cz második kikezdését illeti, melyszerint; „az ily kötelezettségek ellenében a kereskedő nejét sem törvény, (!) sem házassági egyezményénél fogva (!) elsőség nem illeti“ ezen tétel már a kereskedők nejeire nézve szükség felett túlszigoru, akkor, midőn a 6-ik cz. a nőket tulzott szabadságban akarja részesíteni. Nézetünk szerint idézett második kikezdés módosítandó lenne, és pedig ily formán:

„Az ily kötelezettségek ellenében a kereskedő nejét házassági egyezmények mellett is csak mas személyekhez hasonló elsőség illeti meg.“

Lehet, hogy a tervezet írója sem akart annál többet mondani, azonban szavainak tiszta értelmé szerint, a kereskedők nejeit elzárta minden jogos és törvény szerint más követelőknek megengedett elsőségtől, már pedig e részben vigyázni kell, mert „regula est strictissime interpretanda.“

A 6-ik cz.-ben kimondja a tervezet, hogy, a férjes nő a mennyiben saját vagyonnal bír,

akár egyedül, akár másokkal társaságban férj beleegyezete nélkül is (!) üzhet kereskedést.“

Ezen cikk olvasásakor valóban furcsa dolog jut eszünkbe és pedig az, hogy az emberek még csak most kezdenek vitatkozni a nők emancipatioja szükségéről, és ime a m. k. törvény tervezetének 6-ik cikke első kikezdésében minden zaj nélkül kimondja a legtelyesebb női emancipatiót, no hiszen igaz, mi ugy is kimondottuk már a zsidók emancipatióját, azért, hogy köztünk és kivált Budapesten ex offo szépen beszéljék a német nyelvet és megtanítsák a népet a pálinka ivásra, miért ne mondhatnók ki a nők emancipatióját is legelől a földön?!

Oh, mi ábrándos, udvarias magyarok vagyunk, nekünk sietni kell!

Lám tisztelt olvasók, mennyire haladtunk, nálunk tervezve van már, hogy a nők másokkal társaságban (!) vagy egyedül is, (ha némelyek meg nem unják magukat) kereskedhetnek, sőt a mi több, férjeik beleegyezése nélkül.

Még csak a van hátra, hogy oly akadémiák is megszavazunk, a hol a nők egyedül, vagy másokkal társaságban jogat tanulhatnának, mert hisz egy mivelt kereskedőnek tudni kell legalább a kereskedelmi és váltó törvényt, polgári magánjog ismerésére pedig nincs szükség, mert keresk. t. 5. 6. és 7-ik cikkei, kereskedő és neje között ugy is felmondja a családi függést, hogy pedig mi lesz ezután a családi életből, és hogy gyermekek nevelése, jövőendő sorsa miként lesz biztosítva, azt ugylátszik ezután fogjuk kiábrándozni.

Valóban egy terjedelmes könyvet lehetne, ezen kérdések felett írni, azonban most térszűke miatt csak annyit mondhatunk, hogy a m. kereskedelmi törvény tervezője, nem vette számba a magyar polgári magánjognak a családi életet rendező szabályait és contemnálta az Erdélyben érvényes osztr. polg. törvénykönyve 89. 90. 91. 92. 93. 1020. 1034. 1238 és 1241-ik cikkeit, melyek és többek nélkül családiélet nem lehet, és melyek a k. törv. 6-ik cz. által megsemmisülnek a nélkül, hogy másokkal czélszerűen pótoltnának.

Mi is akarjuk a nőknek szabad tulajdon jogát, akarjuk, hogy a nők is szabadabban kereskedhessenek, de a férjeknek felügyeletét törvény szerént korlátozott beleegyezését is fenntartanók, mert ez nem lehetetlen és azért, mert a biztosított rendes családi élet, minden államban szükségesebb a szabad kereskedésnél.

Még szólnánk a kereskedelmi törvény tervezet 7-ik cikkéről, de kifogytunk a térből, és erre nézve csak annyit jegyzünk meg, hogy tekintettel a tervezett 6-ik cikk tartalmára a 7-ik cz. következtetlenségben szenved és a vigyázatlan férjet igaztalan felelősséggel terheli. A mi végre a 8-ik szakaszt illeti, erre nézve csakis a fenebb előadottakra hivatkozhatunk.

Gyárfás József.

Van-e helye hallgatag beismerésnek sommás eljárásban?

Nem ritkán találkozunk sommás bírósági ítéletekkel, melyeknek indokaiban ott szerepel „a hallgatag beismerés” bizonyítékként.

Az ilyeszerű indokolás vagy a törvénynek éppen nem — vagy csak félreismeréséből származhatik, s miután igen sokszor az indokoknak csak is illetlen értelme miatt kell a pert felelőviteli bíróságaink elébe fűlni, elmondjuk e téves bírói fölfogás iránti nézeteinket.

A beismerés perrendtartásunkban, mint első és legelősebb bizonyíték van alkalmazva, s perlekedésünk terén nagyon gyakori annak egyik neve a hallgatag beismerés is, mely bizonyítási módnak jogosultsága a „qui tacet consentire videtur” véleményen alapul.

Rendes eljárásban a peres felek ügyüket kölesönös állításai és kifogásai kimerítő megvitatása után terjesztik megoldás végett a bíró elébe, — ki a felhozott és bizonyított tények alapján mondván ki határozatát, azon esetben, ha valamelyik fél a másik által tett állítást hallgatással mellőzi — az állítást a hallgatag beismerés szem pontjából igen helyesen legyőzöttként tekinti.

Amde egészen másként áll a dolog a sommás eljárásban.

Ugyan is, míg a rendes eljárásban a bíró csak a felek által előbb megvitatott és bizonyítékokkal beigazolt tényekből kénytelen határozata indokait meríteni, addig itt a bíró, kinek aktivitása már a tárgyalás kezdetén áll be, minden tekintetben korlátlan hatáskörrel bír.

A sommás eljárás — tudvalevőleg — inquisitorius jellegű, mely jelleg a bíró kezébe szolgáltatván a per fonalát, feljogosítja — sőt kötelezi azt, a belátása szerint alkalmazandó bizonyítékok által magának az ügy tényálladékaról tökéletes felvilágosítást szerezni.

Midőn tehát valamelyik fél a másik által előadottakra kimerítően nem válaszol, a bíró az elhallgatott tény iránti felvilágosító kérdéssel — nyilatkozatra bírja a hallgatag felet, s így a hallgatag beismerés esete nem is állhat be.

A sommás eljárás főlényege ugyan is a közvetlenség elve — eme első feltétele a pozitív meggyőződés lehetőségének, mely az emberi véges elme gyakori botlásainak a vélelmek föllállításában igyekszik gátat vetni.

Közvetlenség a felekkel — ezek által az ügy tényálladékaival; korlátlan szabadság a bizonyítékok alkalmazásában és nem, mint a rendes eljárásnál, szoros megköztöttség, s a bíró tévútra vezetésének lehetősége a perbeszédek gyakran zavaros és érthetetlen tömkelegében, — ez az intentiója a sommás eljárásnak, mely a praesumptiók lehető kikerülése mellett, pozitív tényeket követel.

Megengedjük, hogy a feladatát és hivatását tévesen fölfogó, s a törvény szellemével mit sem gondoló bírónál sommás eljárásban a hallgatag beismerés is gyakran előfordul, — úgy, de ez valójában nem beismerés, hanem a perlekedésben járatlan félnek a másik fél általi félrevezetése — elősegítve a bíró könnyelműsége vagy tudatlansága által.

Állításunk valódiságáról a gyakorlati élet tesz leginkább tanúságot.

Mily gyakran fordul elő azon eset, hogy az egyik fél képviseletében megjelent ügyvéddel szemközt, a perlekedésben járatlan, másik fél személyesen védi érdekeit a bíró előtt, s midőn ily alkalommal az ügyvéd egy a per kimenetelére döntő befolyással bíró állítást vagy kifogást oly ügyesen, ugyszólván belop a tárgyalás keretébe, hogy ez a járatlan fél figyelmét tökéletesen kikerüli, vajon az ily fogás sikerülése esetében, jogos — igazságos-e a félrevezetett fél hallgatását beismerésnek venni? Határozottan nem.

A bíró mulasztása tehát — és nem beismerés az, ha egyik fél figyelmét kikerült körülmény iránti nyilatkozat megjegyzés nélkül maradt.

Előadottakból eléggé kitűnik, hogy a hallgatag beismerés sommás eljárásban soha és semmi körülmények közt elő nem fordulhat, a mint egyáltalában az egyik fél állításának, a másik által érintetlenül maradnia nem szabad.

A bíró tág hatáskörénél fogva intézhet — habár a legesekélyebb körülményre is a hallgatós félhez felvilágosító kérdést, úgy, hogy ennek — ha beismerést kénytelen tenni, beismerése legyen nyílt.

A bíró szakképzettsége hiányának, vagy pedig fölületes eljárásának éppen akkor szolgáltatja legnyomósabb bizonyítékát, midőn határozata indokai közt a „hallgatag beismerés” szerepel.

A felelővitel késedelmes felterjesztése miatti panaszkodások mind süröbben nyilvánulnak a perlekedő közönség köréből; egy egy perorvaslat iránti beadvány több ideig hever ellátatlanul, mint a menüit maga a per feldolgo-

zása igénybe vesz, — ez állításunk nem egyes bíróságokra vonatkozik, volt alkalmunk meggyőződni a felől, hogy kevés kivétellel, összes erdélyi bíróságainknál tapasztalható e lassúság; ajánljuk bíróságaink figyelmébe a perrendt. 280. illetve 301-ik — úgy tudjuk, még eddigelő semmiféle törvény által meg nem változtatott §§-sok rendeleteit

vidék.

Bekecs alja, augusztus 26. 1873.

A napokban egy öreg barátom látogata meg, ki elvonultan ugyan a világ zajától, de éber figyelemmel kíséri az abban történeteket, kezében tartá a „Magyar Polgár” két számát, s boszankodásának méltó kifejezése mellett olyasa fel azokból két cikket. Egyik Ny.-András falván kelt Losonczy Miklós által van aláírva, a másik Csókfalváról Sebestyén aláírással van ellátva.

Az első falusi gunyorról ír széki orvos Bokos Jánosról s egy ténynek leírása által igyekszik kimutatni annak a járványtől félelmét, úgy vagyok értesülve, hogy nevezett orvos hiteles bizonyítékokkal mutatta ki a ténynek ferde alakban leírását, s ez által a félrevezetni szándékolt közvélemény értesült a valóságról, azt sem fürké szem, minő irányu szél futta L. M. ur tollába az alapítatlan ráfogásokat, de igazságérzetemnek teszek eleget, midőn kijelentem, hogy orvos Bokos János ezen vidéken lett megtel-pedése óta orvosi kötelességét egész odaadással nagy pontossággal és kellő szakértelemmel teljesíti; erősebb bizonyítékka nem lehet semmi ezen állításom valódiságának, mint azon körülmény, hogy itteni megtelepedése óta ezen vidéken megtízszereződött azoknak száma kik betegségek esetében a kuruzslók helyett orvoshoz folyamodnak. Köztudat továbbá az is, hogy nevezett orvos a múlt őszön, midőn a Küküllő melletti roncsoló toroklob oly nagy mértékben dühöngött, a széki főorvosnak nagy segítségére volt, később pedig, midőn azon járvány ezen vidéken is jelentkezett, annak elfojtása kiválóság az ő érdeme; tudjuk azt is, hogy kötelességének lelkiismeretes teljesítését szinte életével fizette meg, maga is elkapván a járványt; vagyunk értesülve arról is, hogy említett alkalommal a miniszterium által 100 frt jutalmazásban részesített L. M. uran kívül mindenki tudja ezen vidéken, mert látja, hogy nevezett orvos a cholera kiütése óta éjjel nappal utban van, a kerületéhez tartozó 40 község közül már legalább 20 községben fordulván elő cholera esetek, én nem kísérem az orvost, de csaknem mindennap találkozom oly emberekkel, kik látják és elismeréssel szólnak eljárásáról, de saját szemeimmel is láttam egy párszor cholerabeteg mellett, mert községemben is fordulván elő néhány choleraeset, két vesélyesebb beteg megnézésére magam szolgáltattam fel, egyikhez estvéli 9, másikhoz éjeli 12 órakor érkezett meg, egyenesen a beteg szobájába ment, úterát, gyomrát, lábait megtapogatta, az orvosságot saját kezével adta be, 2 órát mulatott nálam s ezalatt háromszor ment el a beteghez, részletes utasítással látván el a körülötte lévőket úgy az orvoslásra, mint fertőtlenítésére vonatkozólag. Hogy ezen eljárása alkalmával félt-e nevezett orvos ur vagy nem, azt nem bírván L. M. ur donumával nem tudom, de azt láttam, hogy orvosi kötelességét lelkiismeretes pontossággal teljesítette, s én ennél többet nem kívánok.

A második cikk össze-vissza beszél mindent, felszólítja az urakat, tisztviselőket, orvosokat, zászlóvivőket, hogy ily nagy mérvű szerencsétlenség alkalmával teljesítsék kötelességüket; ez ellen nincs szavunk; csak a modor ellen van, melybe az írva van, a buzditást helyesnek, sőt ily alkalmakkor szükségesnek tartjuk, beszél a primáról, a pénztár ajtainak megnyitásáról és a tisztviselők kevés teendőiről, a prima eljön az évnék naptár szerinti felosztása alkalmával a pénzárok ajtai megnyitnak a jogosultak előtt s bezáródnak a jogosulatlanok előtt, s azt hisszük, hogy a prima és pénztár leggyakrabban jut eszébe azoknak, kik azt várták, ezt pedig üritgették, de most egyik sem hoz semmit a konyhára. Felhozza cikkíró a kibédi nagy csapást; ezt fájjaljuk, mindnyáján s talán inkább, mint ő; felkiált „orvos minden községbe és ingyen gyógyszer” s nem gondolja meg, hogy ez lehetetlenség s nem veszen tudomást a történetekről, mielőtt a cikk íráshoz fogna, pedig lássa S. ur székiünk erélyes alkirálybirája, kit ön gunyosan említett meg cikkében, a járvány kiütése alkalmával azonnal utánna látott, hogy a hivatalos orvosok mellé magán orvosokat vegyen fel, s alkalmazott is ilyeneket a hányat kapott, felosztotta a széket járvány-kerületekre s azon községekben, hol a járvány nagyobb kiterjedést vett, külön orvost küldött, s így történt, hogy éppen a felemlített Kibéd községben a járvány kiütése óta folytonosan egy orvos

van, sőt királybiránk már felszólalása előtt gondoskodott, még pedig saját felelősségére, az ingyen gyógyszerrel, 300 vagyontalan beteg részére juttatván orvosi szerszemet a járvány orvosok kezéhez. Jó lett volna ezekről tudomást szerezni és nem írni valótlanságokat a lapokba.

Ezen az uton nem viszünk segílyt a járvány terjedésének megakadályozása vagy éppen elfojtása elébe, más módja van ennek: ne támaszkodjunk egészen a kormányra, törvényhalóságra vagy községre, ne várjunk mindent felülről, hanem igyekezzünk önerőnkön segíteni a bajon. A nagyobb birtokosok, papok az intelligentia vegyék szívőkre ezen ügyet, legyenek folytonosan érintkezésbe a néppel, ügyeljenek az elővigyázati rendszabályok megtartására, tanulják meg az orvosoktól a gyógykezelési eljárást, vegyenek és tartsanak házuknál készen mindent az orvosláshoz, ezek beszerzésére; nagy összegre úgy sem megyen, s eléfordul esetben alkalmazzák azokat azonnal. Ha körültekintünk, számos példáját látjuk hogy egyes ember odaadása s áldozatkészsége nagy befolyást gyakorolt a járvány terjedésének megakadályozására vagy éppen elfojtására. Haladjunk tisztelt cikkíró urak ezen az uton, ne üssünk oknéküli lármát, hanem csendesen saját körünkbe teljesítsük felebaráti kötelességünket, s főként ne kövessük azon urat, kiről cikkíró urak közül egyiknek aligha nincs tudomása, s ki midőn felszólított, hogy szerezzen be gyógyszereket a községbeli betegek számára, s szükség esetén gondoskodjék a vagyontalanok táplálásáról, így felelt: „gondoskodjék mindenki magáról, s reám ne támaszkodjék senki.”

Nyárádmenti.

Egy Brassó védékéről kapott levélből a következőket közlésre érdemeseknek találjuk.

Zajzon őseredeti magyar falu, ezer kétszázat meghaladó lakóssal, egyedül a földet művelő néppel, oláh van mintegy kétszáz lélek, de csak laktelekük vannak, a nép németül egy szót sem tud, még is úgy a brassói magistratus, valamint a papi előjárók és minden rendű hivatalok, mindennemű hivatalos legesekélyebb rendeleteket német nyelven adnak és küldenek ki.

A szomszéd helyiség Pürteruz két, Tatrány három-ezeret meghaladó magyar lakóssal, fél órára utóbbitól Hosszútalu, Csernátalu, Türkös és Bácsiatalu feles számú magyar lakókkal, ezektől egy-két órai távolságra Krizba. Apáca és Ujfalu nagy magyar faluk öt-, hatezer lakókkal, lévén mindenikbe oláhok is tán félanyin, a híres Brassó 26000 lakóai közül alig 7000 szász, s mégis a brassói tanács és előjáróság, mert ezen magyarok mind lutheránusok, németül rendelkeznek, mind ezekben a brassó vidéki 83,090 lakókból bizonyosan nincs szász, 20 ezernél több, s mégis a magyar nyelv közigazgatási és papi hivatalos közlekedésben teljesen ki van zárva, s a mint tudom az árjai ügyek üzleténél is.

A fentebbi névességi számok csak megközelítőleg tudomásom tárgyai, de addig is, míg biztos tudomásra tehetnék szert, biztoson irhatom, hogy a Brassó vidékén több a magyar, örmény és magyar-német, zsidó stb. mint a szász s mégis a hivatalos magyar nyelv ignorál-tatik, s hogy a szász urak ezélt érhessekenek, a tiszta magyar községre szász jezyzókat erőszakolnak, a 26 ezeret meghaladó magyar és föld és száz birtokos minden egyéni és nemzeti jogaitól meg van fosztva, minden hivatalnok szász stb.; mi lesz belőlünk, ha így védjük nemzet feleinket és nemzeti jogainkat?

Bizony ide sem ártana egy erélyes főispán, ki érvényt tudna szerezni a törvény tekintélyének.

Mi hir külföldön?

— Franciaországban a fusionisták, ügyők diadalra juttatása végett, újabb, még újabb erőfeszítéseket tesznek. A dolog azonban bajosan megy, mert Chambord gróf nem egyszerű trónjelöltnek tekinti magát, hanem kormányelnöknek, az elvek pedig inkább törnek, hogy sem engedjenek.

Ezekkel szemben, a köztársasági párt bizik, hogy a monarchia, nem fog visszaállíttatni.

— Spanyolországban a felkelők fészke, Cartagena, sokkal erősebben áll, mint eddig elő hitték. A felkelők meglehetősen szervezik magukat. A szomszéd ezüsbányákból pénzt verettek magoknak, az erődök száraz felé folytonosan tüzelnek. Ezekkel szemben a kormány hadereje, mintegy 3,500 emberből áll, melynek még ostromszerei is hiányoznak.

Északon a kormány csapatai Bilbao körül csoportosulnak, hogy a Carlistákat franciaországi segílyforrásaiktól elvágyják. Egyébiránt a Carlistákról, kik mintegy 20,000 emberből állanak, kevés jót beszélnek. Lőnek a sebesültekre, megsemmisítik a vasutakat, vasuti kocsikat, sőt egyéb képletet is. Szétrombolják a magánosok bányáit.

A spanyol kormány ezen különféle támadásokon kívül, még saját bajaival is küzd. Tábornokai felmondják

a szolgálatot, mert a lázzadó katonák ellen nem akarja megengedni a haditörvények szigorát.

— Olasz lapok, Victor Emmanuel bécsi útjával foglalkoznak, mely f. hó közepétáján tört énnék meg. Egyik így szól egyebek között: „ha Victor Emmánuel Bécsbe megy, hogy Ferencz Józseffel kezet szorítson, az által Európa szeme láttára meg fogja pecsételni a dolgok új rendjét, mely 12 év óta következett be, s mely által a két állam közötti ellenségeskedésre minden ok megszűnt. Az osztrák császár és olasz király, kiket oly szoros rokonsági kötelék csatol egymáshoz, de kik a két dynastia változékony sorsa következtében, kénytelenek voltak ellenséges táborban foglalni helyet: e találkozás által azt fogják tanusítani, hogy a közelebbi fájdalmas multat elfeledték. Azonban vannak olyan lapok is, melyek az egész találkozást kacsals szemmel nézik. Ezeknek sehoggy sem tetszik, hogy Viktor Emmánuel Berlin helyett Bécsbe utazik, hol a Bourbonok és Orleánok tuzioja csak nem rég ment végbe.

— A porosz püspöki kar jobb ügyre érdemes kitartással szegül ellene az új egyházpolitikai törvényeknek. Legújabbban azon törvény ellen daczoskodik, mely az egyházi emberek alkalmazásáról szól, mely az új törvények szerint az államot illeti. Ledochowski poseni érsek, egyházmegyéjében minden felszentelt kis papot alkalmazott; hasonló szándékozik tenni a trieri püspök.

Különbben az egyházpolitikai törvényekkel szemben, a protestánsok egy része is hasonló eljárást követ. Ezelőtt néhány nappal a német protestáns-egylet, azon törvényeket kötelezőknek ismerte el; most egy másik gyülekezet Berlinben, hevesen kél ki a protestáns-egylet, s az egyházpolitikai törvények ellen. Régi igazság: hogy a végletek érintkeznek.

— Az egyesült államokban szintén észlelhetők az állam és egyház közti harc előjelei. Egyik lap, az északamerikai felekezeti sajtóval foglalkozva, azon eredményre jut: hogy a katolikus sajtó sokat árt, s hogy a római katolikus egyház, még sok bajt fog okozni a köztársaságnak. Ugy látszik, hogy a hierarchia, lakhelyet ha változtat is, szellemet soha.

Milyen papot válasszunk? Az ezen becses lap legutóbbi számában megjelent „Nyáj és pásztora” című czikk két tekintetben világosított fel. Egyfelől, hogy ref. egyházunkban még mások is vannak, kiknek elborul lelke azon abnormis állapotok szemlélletén, midőn Menervius Agrippa meséje, a „has ellen fellázadott tagokról” kezd alakot ölteni; midőn a láb kívánja a szemtől, hogy tapodjon már, majd ő mutatni fog. A másik, miről ama czik felvilágosított az, hogy szerk. ur egyházunk érdekében is megnyitja lapját. Ezen tények alapján, valamint azon meggyőződéséből folyólag is, hogy ez idő szerint papra még van szükség, kötelességemnek tartom elmondani, hogy milyen papot válasszunk? Annnyival inkább tehetem ezt, mert most a kandidaczió megtörténte előtt még a rozszakarat sem gyanusíthat személyes rokon vagy ellenszenvvel.

A kérdést nagyobbak tartom, hogy sem azte lap szűkre szabott terén kimeríteni reményem lehetne. Könyvnyebbség okáért tehát nemleges oldalról fogom s azon kérdésre felelek: milyen ne legyen a választandó pap?

Ne legyen kortes. Egyik philosophus a rest-ségből származtat le minden bünt. én a legtöbb izetlen-séget — legalább nálunk — a korteskedésből láttam közvetlenül vagy közvetve kinőni.

Régen, a kezdődő civilizáció korában, vallás és politika szoros viszonyban állottak egymással. Ez összekötésükben most egyik, majd a másik került felül. Később a fejlődés rendes törvényei szerint változtak a viszonyok. Mózes államot alapítandó maga mellé veszi Áront; Bismarcknak erre nem vala szüksége. A munka felosztás e tekintetben is mind szélesebb körben ismertetik el. A Deák Ferencz nagy hazánkja által nálunk is hangsúlyozott „Szabad egyház a szabad államban” naponta több embernek válik jelszavává. Ma már a legtöbb értelmes állampolgárnak mély meggyőződése, hogy az állam a maga területén, magánál nagyobb hatalmat nem ismer, nem ismerhet el. Megfordítva, azt sem lehet elvitatni egyetlen elfogulatlan embertől sem, hogy a lelkiismereten valamely földi hatalom uralkodhatnék. Cívillizált államban ma már a király nem lehet püspök s viszont ez sem követelhet jogokat. Lejebb szállva: a csehmeister nem végezhet papi teendőket, valamint a pap sem lehet csehmeister.

Nem akarjuk, hogy a pap ne élvezzen polgári jogokat. Azt sem mondhatjuk, hogy a papnak ne legyen politikai meggyőződése. Még azt sem kívánjuk, hogy a pap becsületes meggyőződését, tisztességes kapacitaczió utján, akár a „háztetéről” is terjeszteni ne törekedjék.

Hiszen a papnak is érdekében áll, hogy minél jobban kormányoztassék. Törekvésünk csak az, hogy a politikát ne vigyék a kathetrába, hogy annak az idővel alakuló és muló érdekeit ne elegyítsék össze eme másikkal, mely örök, mint a világ s változhatatlan mint a sors, melyről meg van írva: „hogy az ég és föld elmúljanak, de ez én beszédeim soha el nem múlnak.”

Különbben is, régen volt, mikor a jósdától kértek tanácsot. Ma már a „Roma locuta est—re sem hajtja meg fejét mindenki. A papok többé nem a tudomány letéteményesei. Aztán, ha a különböző politikai pártok, annyira izolálhatnák magukat, mint a különböző hitfelekezetek: akkor a pap, a rokonnézetűek között prédikálhatna politikát is. Jelenben, mikor egyik másik egyházhoz, több politikai párt tartozik, az első politikai szónoklat, mely ha egyik pártnak kellemes, is a másikra nézve szükségképpen kellemetlen, képes felnyitni Pandora szelencéjét, melynek fenekén még a remény sem marad meg.

Nagy botu Lőrincz papunk, (b. Eötvösnel) oceánja után a kiontott vérnek azon meggyőződésre jut, hogy „tanítani kella népet mielőtt szabaddá tehetnők.” A reformatió kezdetével annak vezetői a néptanítással kezdték felépíteni az újított egyházat oly szilárd alapra, „hogy azon a pokol kapui sem vehetnek diadalt.” Tegyenek így papjaink is, „tanítsanak minden népeket,” de politikai véleményüket, ne erőszakolják a vallás köpenye alatt, másokra.

A só cukor sat. oldatból, nyugalomban hagyatva szabályos alakú jegeczek szoktak kiszállani, de csak is ez esetben. Rázzuk vagy zavarjuk fel, mindegyre azon edény alakja után idomul, melyben történetesen van. Ilyenek tartjuk mi a nép politikai meggyőződését. Magára hagyatva elfogulatlan érzelme megtalálja a helyes irányt, míg ellenesetben szüntelen izgatva, nyugtalanítva a szenvedély örvényébe erőszakolható. Mindezeket fontolóra véve: válasszunk papot és ne kortest.

Choleraesetek városunkban.

Aug. 30-ától sept. 2 iki estig megbetegült 16, meghalt 6, gyógykezelés alatt maradt 10.

Mi hir városunkban?

— **Lőcsai Imrétől** városunknak a világiállításhoz küldött egyik iparosától levelet vettünk, melyben elragadtatással rajzolja első napi élményeit a kiállításon. Mindenek felett a könyvkötés mes terségének csinban, elegánsiában magas állása lepte őt meg, legnagyobb vágya ezt a tökélyt idővel itthon megközelíteni. Már az első napon volt a székely házban, megörült, midőn az ott kiállított honi tárgyak közt az általa bekötött könyv példányok szemébe tűntek; vevője is akad e könyveknek, de a muzeum és tudományos akadémiának lévén azok felajánlva — el nem árusíthatók. Ugyan e levélből értesülünk, hogy erdélyi mágusainak segélyére vannak szegényebb iparosainknak, hogy a pénzbecserülő látnivalókban részesülhessenek: vidékünk nagy birtokosa gr. Teleki Károly és gr. Haller Jenő belépti jegyeket küldenek a székely házba iparosainknak kiosztás végett, hogy az operaszínházat meglátogathassák. Városunk polgárai szép dolgot cselekedtek, midőn pénzadományok gyűjtése által alkalmat adtak arra, hogy iparosaink a nagy világ piaczon megjelenhessenek s magukat a látnivalók figyelmes meg szemlélése által tökéletesítsék. Ha egyebet nem hoznak magukkal, mint azon tanúságot: hogy a világot ámulatba hozó iparczikkek, nem az üres politizálás, henye párnáján heverés, hanem az ész és kéz egyesített munkája által jönnek létre s ezt itthon elbeszélük. — már ez is elegendő nyereség.

— **Miksa Elek** tordamegyei alispány azon értesítést küldötte lapunkba: hogy a cholera Tordán teljesen megszűnván, az eleinte betöltve volt szeptemberi tordai vásár megtartása megengedtetett.

— **Imreh István ur**, városunk egyik közbeesülésben álló polgára hozzánk intézett levelében őszinte szavakkal köszöni meg — bizonyos szomszédságában lakó asztalosnál felhalmozott gyalu-forgács eltávolítása érdekében — lapunkban tett felszólalásunkat, s egyszersmind tudatja: miként a rendőrkapitányunk személyes közbejöttének köszönhető, hogy a valóságos tüzfészket képező és nagy mennyiségű gyúlékony anyag — a szomszédok legnagyobb megnyugtására a napokban eltakarítottott. Mi magunk is elismerésünkkel járunk e tudósításhoz; de bocsásson meg Imreh ur, ha kívánata ellenére dicsérierádát nem zengünk e miatt rendőrfőnökünknek, ki eljárása által ha bár későre — csak hivatalos kötelességét teljesítette.

— **Adóhivatalunknál** nagy változás észlelhető. Örömmel constatáljuk, hogy darab idő óta a hozzá folyamodók nem utasítatnak vissza nyersen, nem várakoztatják őket órákon keresztül a folyóson; a bánásmód humánusabb alakot öltött. Ohajtjuk, hogy megállandósuljon e bánásmód.

— **Baromvásárunk** árutárgyakban elegendő gazdagságot mutat föl, de pénz- és vevőkben szegénynek mondható. A marha ára tetemesen leszállott. Vajjon nem

végzalaihoz tartozik-e e jelenség azon következményeknek, melyeket a bécsi és pesti pénzváltásig vont maga után? A marha olcsó: a hus mégis drága. Fogyasztó-egylet! mikor szabadítász már meg bennünket mészárosaink zsarolásától?

— **Színházunknál** a hét folytán következő lesz a játérend: Szerdán, Mártha (Gerecs, Gerecsné és Kápolnai első föllépte); csütörtökön, Vérmennyegző (elsőször); szombaton, Traviata, opera; vasárnap, A rab, mire előre figyelmeztetjük a színházélvező közönséget.

— **Szerény interpelláció.** Van-e tudomása rendőrségünknek arról, hogy a Szt.-Miklós-utcában, a királyi tábla épülettől a k. törvényszékig, az ezelőtt, — hogy sokat ne mondjak — másfél hónappal összegyűjtött földrakások, még mind ott disztelenkednek? Ha nem szándékozik-e rászorítani az illetőket azok eltakarítására? A mikéntre nem vagyunk kíváncsiak. A meglehetősen széles utcából két sor kő s egy sor zöld prisma igen nagy helyet foglalnak el.

— **Vitályos Sámuel**, kir. törvényszéki joggyakornok hivatali állásáról lemondván, ügyvédi írodát szándékozik nyitni: előre gratulálunk e lépés felett mely által városunk ügyvédi kara egy munkás és jelesen képzet fiatal egyénnel gvarapuland.

— **Vámosaink** pokróczos modorával még csak jó alvó tehetségük versenyezhetik; több oldalról vettünk panaszt, hogy éjjeli utasok sokszor órákig kénytelenek a vámházban dörömbözni, míg végre a Bachus által Morpheus hatmába juttatott despota zsinbes alakja megjelen, tudunk esetet, hogy a szt-miklós utcai vámos a sorompó lánczára tett kemény fejsze ütésekre sem ébredt fel: vagy éberebb vámos alkalmazását, vagy pedig az éjjeli vámolás megszüntetését kérjük hatóságunktól.

— **Kinevezés.** Nagy meglepéssel olvassuk a „Budapesti K.” 200-ik számából, hogy Csongvai Károly, városunk szülötte, a bécsi műtani kat. akadémiából a 2. számú Lipót fhg. h. m. é.-nél hadnagygyá neveztetett ki. Az akadémiát kitűnően végzett ifju polgártársunknak ép oly szép pályát jósunk, mint a milyet ohajtunk.

— **Hirdetmény.** A t. cz. közönségnek van szerencsénk tudomására hozni, hogy a helyi polgári iskolában a tanítás a városunkban még mindig jelentkező cholera esetekre tekintettel, csak folyó szeptember hó 11-én veendi kezdetét. Az ujonnan jelentkező tanulók felvétele valamint a felvételi és javító vizsgák megtartása ugyan csak szeptember hó 9 és 10-ik napjain délelőtt 9—12-ig és délután 3—5 óráig a polgári iskola helyiségében a kiküldött iskolaszéki bizottság előtt fog megtörténni. Maros-Vásárhelyt 1873. szeptember hó 1-én. Hines Miklós isk. széki elnök, Dr. Soos Kálmán, jegyző.

S z i n é s z e t.

— **Szombaton**, augusztus 23-án: „Az ördög része” vigjáték.

A kedélyes darab elég kellemesen mulattatá közönségünket, mely ez estén Dékány Rózát és Kovács Gyulát részesíté tapsaiban.

— **Vasárnap**, aug. 24-én Harai Viktor „Nagyságos urak” című egy felvonásos vigjátéka mulattatott volna, ha egyáltalán e vigjáték vontatottsága, erőltetettsége annyira próbára nem tenné a türelmet. A közönség nem nagy érdekltséget tanusított ez alkalomszülte gyöngé mű iránt, mely helyes czél felé indul ugyan, de ha iránya téves nem volna is, — erőtlensége miatt nem érne czélt. Az előadásnak egyik nagy hátrányára volt, hogy a szereplők nagyobb része nem tudá szerepét. Kovács (Kannix) és Szentgyörgyi (Botor tanár) szerepei volnának azok, melyek a darab paródiaszerű részét képezik, e szerepek azonban — bár mind kettő jó kezekben volt — teljesen tévesztik hatásukat hosszadalmasságuk miatt. Török (Botor szürszabó) gyöngé szerepében elég gyöngé volt; maga a szerep egy nagy hazafit tüntet föl, kinek hazafisága leginkább abból tűnik ki, hogy jó bort iszik, jó dohányt pipázik és magyar ruhában jár. Legtöbben Dékány Róza által igen szépen énekelt népdalokban találtak élvezetet. — Ugy halljuk, hogy az előadások szerző is jelen volt. Ugyan ez estén adatott „Fortunio dala” is. másodsor, s kellemes hatása most is épen úgy meg volt, mint első előadatása alkalmával.

— **Csütörtökön**, „A női könyek” vigjáték, és két balettánczosnó első föllépte. Az előadott vigjáték annál több érdekléssel bir közönségünk előtt, minthogy nem régen a műkedvelők által is előadatott. Kovács (Chambli) teljesen szerepkörében volt, mi egész játékának könnyűséget kölcsönzött, — e mellett, Chambli kedélyes könnyelműségének erősebb és finomabb árnyalatai egyaránt helyesen voltak föltüntetve; játszásában a nonchalancznak bizonyos neme — mi nem mindig alkalmazható helyesen, — ezuttal egészen odaillő volt s nem is téveszté hatását. Az egész előadás több tetszést aratott, mint a tánczosnók röpkedései s közönségünk az egész szemlyzetet tapsaival jutalmazá. Krasznainak (De Rien) különös dicséretére mondjuk, hogy játékának sikere nagy részben szereptudásának tulajdonítható. Kovácsné játékát kevés élénkség jellemzé; vontatottsága miatt e szereplését nem sorozhatjuk a jobbakkal; inkább a betanulás, mint

a természetesség tűnt föl. Vincze Mariska törekvése olismerést érdemel, bár ezuttal az egyes indulatok fokozatosságát nem tartá meg. — A szinlap humbugos tartalmát illetőleg, bátran beillik a „dűrűczközlőbe.“

Dűrűczközlő.

— A „Székely Hírlap“-nak nagyon jól állhat a dolga szerkesztő urambátyám!

— Honnan gyantítja ezt kedves uramöcsém?

— Hát a „Magyar Polgár“ kötődéseiből. Lám, mielőtt ön átvette a szerkesztést, egy árva szava sem volt a lap ellen. Sándor bátyánkkal szemben azt a taktikát követte, a mit a forradalmi időkben Bem atyus követett Puchner ellenében: „nicht schiessen den General.“ A mióta ön vette át a szerkesztést, egyre fogyasztja a puskaport, egymásra eregeti ön ellen a bombákat és röpentyüket.

— Se baj! Azoknak a lövöldözéseknek nincs magva; az üres puffogatásokat elnémitjük a „dűrűczközlő“ zaka-
tolásával. Hadd fogyassza a puskaport; még megérjük, hogy úgy jár, mint a nagy-idaí czigányhad: egészen ki fog belőle. Mi szerencsésebb helyzetben vagyunk, a mi dűrűczközlőnk csörömpölése nem szünhet meg, miután a „M. Polgár“ nagyon bőven szolgáltatja egyszerű székely malmunkra a — vizet.

A „M. Polgár“ újdondásza: Papp Miklós sokat bajlódik b. Apór Károly személyével. Mindenképen el akarja hitetni, hogy lapunk nem a „jogászegylet“, hanem a báró befolyása alatt áll. Biztosíthatjuk Papp Miklós urat, miszerint mi a nemes bárótól csupán egyetlen utasítást vetünk; azt: hogy azon esetben, ha Papp Miklós ur folytatni fogja a személye elleni támadásokat: minél kevesebb papírt és tintát vesztessünk a visszafelelésekre. Hiszen a nemes báró minden tekintetben oly magasan áll a „M. Polgár“ fölött, hogy Papp Miklósnak ellene eregetett röpentyűi — mielőtt hozzá érkezhetnének — ártalmatlanul pattannak szét az üres levegőben.

Már rég az ideje annak, hogy a vakbuzgóság fel-
ütötte sátorát e földön; mindazáltal napjainknak volt fenntartva, hogy a bigottság legvadabb példáját fölmutassa. Belus atya kalocsai jezsuita az ostyát, melyet egy chole-
rabetegnek az utolsó szentségekkel beadott, de a melyet a beteg kihányt, hogy megszabadítsa az ur testét a ki-
hányt tömegből — kikereste és saját maga bevette. Ha-
nem a cholera, mely a bevett ostyával reá átragadt, ki is dűrűczkölte a szent atyát ez árnyékvilágból.

— Meg tudná-e mondani urambátyám, mi annak az oka, hogy a cholera mi náunk aránylag oly szeliden lépett fel?

— Mi lenne más uramöcsém, mint városunk jó le-
vegője, melyet a „Szurdék“ miázmás kigőzölgése sem tud egészen megtörtöztetni.

— Ön más okát fedeztem fel e jelenségnek: az egyház hivei és papja közt uralkodó versengésnek köszön-
hetjük ezt a szerencsét.

— De már szeretném, ha uramöcsém ezt a hypot-
tesist megmagyarázná.

— Ez a versengés alkalmat adott a hiveknek, hogy
folytonosan papramorgóval éljenk, a mi tudva lé-
vőleg nagyon jó a cholera ellen.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében a
1873. év sept. hó 1-ső és következő napjain következő
ügydarabok fognak előadatni

II-ik Tanács polgári ügyekben.

Petri Ádám k. t. r. b. által.

Hütter Alajos kolozsvári minorita Conv. e. haszon-
bér átkéb. Rezer Róza. Ghittich és Frankel czég és társ-
igény pere i., Kovács János, Fábán Ferencz s t. e. záz
logos föld kibocsátása i., ügyv. Dr. Scheitz Antal. Réz
Sámuel hagyat. e. ügyvédi munkadíj i., agyan az ugyan
az e. hagyat ügyvédi munkadíj i., Puskás Mihály, Po-
povics István e. 17 frt 85 kr. hitel vásár i., Nemes
Pártunie, Nemes Vaszilika e. 72 frt, tartózas i., Gyó-
Szt.-Miklós kzség, Katsai Péter utódai e. haszonbér
megszűnt. Heilperu József, Grünberger Náthán e. 25 frt
25 kros kötvény i. Fábán Lajos és társa e. som visz.
hely i.

Szolga Miklós k. t. r. b. által.

Özv. Csonta Andrásnénak, Csejdi Károly e. 11 frt
haszouber i., Végh Mihálynak Paskuj Silimon s t. e.
227 frt s járuléka i., Guttenberg Károlynak, a kir kincs.
és Demel Bauer Antal e. Rákosi István s társnak. Czir-
ják Sándor e. som. visz. hely. i., Kiss Zsuzsánnának,
Kiss Márton e. tartási költségek i., Komáromi Istvánnak,
szőkefalvi Nagy György e. 220 frt i., Luka Juonnak,
Luka Petru e. som. visz. hely. i., Gellner Vaszilika és
társának Májer Márkus e. 293. frt. 3 kr. Rosenberger
Salamonnak, mint a Rosenberger Ferencz engedélyeztet
Bernát Albertné, b. Rádák Mária e. 150 frt i., Vajda
Sámuelnek, Juhos József e. 16 frt i.,

III. Tanács bűnügyekben.

Vajda Simon k. t. r. b. által.

Ileaka Maftei és társai nehéz testi sértésért. Zo-
sziv Silvestru, és társai gyilkosságért. Czollner István,
csalásért. Rozár Vaszilika és társai nehéz testisértésért.
Molnár Pálné tolvajságért. Csukai Elek tolvajságért.
Help Márton, ugyanazért. Fursz Herman, és társa csa-
lásért.

Spech Adolf k. t. r. b. által.

Pap György e. tolvajság bűnügye, Mazerescu Radu
e. becsület sértés. Váradi József, e. testi sértés Ábrahám
Jánk és társa e. ugyanaz Jakab Gyása és társa ellen
ugyan az, Juon Suunyér e. közintézetek e. kihágás.
Schvartz András e. ugyan az. Schiffer Herman és neje
e. becsületsértés. Gönczi Ferencz e. ugyan az Vidvi-
gen Dumitru e. testi sértés.

Stoyka Antal k. t. r. b. által.

Mán Tódor e. súlyos testi sértés bünténye iránt,
Clura Vaszilie és Clura Mihály e. nyilvános erőszakosság

Hirdetmények.

(10) 39—52

Galéne-befecskendezés.

Gyógyít fájdalom nélkül 3 nap alatt minden
hugyesó-kifolyást, ugy most keletkezőt, vala-
mint kifejeletet és egészen idültet.

**Központi főraktár az osztrák-magyar
birodalom számára:**

Maager Vilmos, Bécs,
Bäckerstrasse 12. szám

Ára használati utasítással: 3 frt 70 kr. Pes-
ten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél

(17) 28—*

Legujabb törvénykezési munkák.

Kaphatók Witich J. könyvkereskedésében Maros-Vásárhelyt.

**Adótörvények és szabályok
gyűjteménye,**
községek s különösen jegyzők számára
irta: TILL Antal ára 1 frt 20 kr.

A Telekkönyvi Rendtartás.
és az erre vonatkozó törvények és rendeletek ma-
gyarázata tekintettel Erdélyre
irta Zilinszky Imre Ára 2 frt 40 kr.

**Az új szolgabírói hivatal.
kézikönyve**
megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők, és
községi előjárók használatára. Ára 2 frt,

Birtokrendezési eljárás
az ország erdélyi részében ára 40 kr.

**Kolozsmegye-gyalui egyesbirája
által**
a községi előjáróságok részére kiadott

UTASÍTÁS
községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és
kezelése tárgyában.

mintákkal,
Ára 20 kr. — Postánküldve 26 kr.

**Törvényczikk a községek rendezé-
séről** Ára 40 kr.

1873-ik évi országgyűlési törv. czikkek 1-ső füzet
50 kr.

Magyarország és Erdély bírósági szerkezete
és helyközségeinek legujabb bírósági felosztása, ára
1 frt 20 kr.

Függelék a köztörvényhatóságok, községek és az
első folyamodásu bíróságok rendezésére vonatkozó
törvények és k. ministeri rendeletek gyűjteménye.
Egybeillesztette Szeniczai Gusztáv, ára 70 kr.

(79) 3—3

A maros-szentgyörgyi és szentannai vadá-
szati jog az 1873/4 évi vadász idényre haszon-
bérbe kiadó. A feltételek iránt értekezhetni tu-
lajdonos m. Máriaffi Albert úrral M. Szt.-Györgyön
és ügyvéd Szathmári Mihálylyal M.-Vásárhelyt.

Fogfájás ellen.

Ezen ugynevezett valódi indiai kivonat
elmulaszt rögtön minden fogfájást, még azon
esetben is, ha a fogok ódvosak.

Azert ezen híres szert minden háznál tar-
tani nagyon ajánlatos.

Kapható: Maros-Vásárhelyt, egyedül
(73) 5—* **Fogarasi J. Demeter-nél.**

Az új bélyeg és illetéki törvény, a miniszter
utasításokkal, ára 40 kr.

1872-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-ad
rét kiadás 1 frt 20 kr, zsebkiadás 1 frt 20 kr.

1872-iki Rendeletek tára. Hivatalos kiadás,
Hatodik folyam. Előfizetési ára 50 ívnek Pesten 3
frt. Postán bérmentve 3 frt 80 kr.

A bélyeg- és illetéktörvények és szabályok. A
legujabb időkig kiegészített hivatalos kiadás.
Ára 2 frt. Kötve 2 frt 80 kr.

Törvény és községek rendezéséről. Magyarázó
egyzetekkel. Nyolczadrét-kiadás. Ára 1 pél-
dánynak 40 kr.

Telekkönyvi oktató.
Irtá Ürmösy Boldizsár Ferencz.
2-ik javított kiadás. Ára 80 kr.

Községi Kalauz
vezérkönyv község- és körjegyz k,
községbírák, előjárók, s képvis-
lők használatára.

Számos jegyzetekkel és gyakorlati irománypéldák-
kal, 2-ik a legujabb rendeletekkel bővített kiadás.
Irtá: Tóth Lajos. Ára 4 frt.

Magyar Önügyvéd,
gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben
előforduló jogügyletek elintézésére, jogügyleteken
tárgyazó okiratok és beadványok magyar és német
szüvegű iromány példával ellátva, minden osztály-
beliek használatára. Ára 2 frt 40 kr.
Irtá. Tóth Lajos.

**Községi közigazgatás vagyongö-
zelés és számadások kézikönyv**

Irtá: TILL Antal.
2-ik javított kiadás.
Ára 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztertől, a jegyzői szí-
gorlatra készülőknek ajánlva.